

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előzetes ár:
Hogyedve 2 korona 50 fillér. Félévre 6 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Hol maradtak a beszámolók ?

Régebben, ilyen időtájt, amikor a fővárosban kihalt a politikai élet, a vakáció szelcsendjét arra használták fel a képviselők, hogy faluzásra indultak a kerületükben. A szalmafedeles parasztházikók padlásáról előkerültek a követválasztásról megmaradt zászlok; újra lobogódszibe öltöztek az utcák; az állomásnál, vagy a falu határánál mozsárdurrogás, lovasbandérium, jól betanult dikció fogadta a kerület szeretett képviselőjét. Azután népgyűlés következett a legtagasabb főtéren, ahol a képviselő úr elmagyarázta, hogy mit végzett eddig s mit készül végezni ezután a haza érdekében? A publikum eljenzett, aztán jött a banket, ékes pohárköszöntőkkel, az elutazás meleg kézszerítá-sokkal és új hazafiúi fogadalmakkal.

Bizonyos, hogy a haza jövőjét nem döntötték el sem Sárboárdon, sem Balmazújvároson ezek a beszámolók, amelyek sablonos programjakkal úgy hasonlítottak egymáshoz, mint az egytestvér tyúktojások. Am mégis jók voltak valamire. Első sorban és minde- nek előtt arra, hogy kontaktust teremtetek kerület és képviselő között. A kerületben ébredezett a közügyek iránt való érzék. A képviselő pedig, ha máskor nem, ilyenkor visszaemlékezett a programbeszédék mámorában tett ígéretekre s megújult lelkében a felelősség tudata. Kerület és képviselő közt a frigy így minden beszámoló után szorosabb lett, vagy ha nem, ha hűvös fuvallatok fogadták a kerületében, a képviselőnek alkalma nyílt annak a meglátására, hogy idegen útra tervedt, mert választott irányában nem követi híven a népszimpátia. És gondolkodhatott fölötte, hogy ki-nek a bűne miatt van így? Ő-e a hibás? Vagy a népet terelte hamis mesgyére valamilyen illetéktelen befolyás?

Ma azonban már egészen más világot élünk. Ime: elmúlt a nyári szünet háromnegyedrész s alig hallottunk képviselői beszámolót. Amit hallottunk, azt sem nekünk és nem a magyar képviselők mondták. Az oláh, a tót, a horvát honatyák faluzták végig bocskoros véreiket, hogy azt az időt, amíg a parlament élet szünetel, jól kihasználva, az immunitás védelme alatt a legszemérmatlanabb nemzet-

ellenes agitációt üzzék. Magyargyalázást, hazudozó ferditést, országrontó lázítást igenis hallottunk eleget a szünet alatt. De hazafias, magyar nyelvű s magyaros beszédet annál kevesebbet. — Mintha honatyai kötelesség-tudásban egyszerűen sztrájkolna a képviselőház, annyira feltűnő ez a tüntetészerű hallgatás s ezzel szemben önként tolakodik előtérbe az a kérdés, miért maradtak hát el azok a beszámolók?

Miért? . . . Miért? . . . Ha képviselő volnék, magam is fanyaron mosolyognék erre a kérdésre. Hát mivel menjek a tulséges inép elé, amit az lelkesen és üdvívalva fogadjon? Két esztendővel ezelőtt, a hazafias ellenzék győzelme után, forró lázban találkoztam össze az emberek lelkesedése; mint diadalmas ünnepi torok folytak le az országban a választások; utolsó hazaárlónak szialmaztuk azt, aki kételkedni merészeit abban, hogy most már a mesebeli Eldorádó költözik le Magyarorszáig helyére s ezentúl boldog és hatalmas lesz a nemzet. Akkor a képviselői programbeszédék is izzón forrók voltak e fajta lelkesedéstől és bizató igérettől. A lefolyt két esztendő azonban — ha tárgyilagosa akarunk lenni, be kell ismernünk — egy végtelen hosszú ólom eső fagyasztó, rideg szomorúsággal verte pocskékká a reményvetéseket. Mivel számoljon be a szegény képviselő? Azzal-e, hogy megszavazta a kiegyezést, mely újabb százmilliósi előnyöket ajándékoz Ausztriának s ismét tíz esztendővel odázta el az önálló vámtérület lehetőségét? Azzal-e, hogy megszigorította a házszabályt, holott annak idején éppen a házszabályrevízió terhe hajszolta obstrukcióba az egész ellenzékét? Lehet-e dicsekedni a nép előtt azzal, hogy évről-évre többet szavaztunk meg a közös költségetetésre? A kvótát is emeltük; azután itt van a császár-jubileumra szotogott ünnepi ordó szegénye! Milyen arccal, milyen csinált vidámsággal menjen le a kerületébe ennyi odózus ügygyel terhelten szegény képviselő, aki azt is hiába magyarázna meg az embereinek, akiket az ígélet-injekciók elkábitottak, hogy sok esetben kényszerhelyzetben voltunk, mert egyik-másik áldozat az adott helyzetben még a választható kisebbik rossz volt? Avagy a jósvórlól szólván, mit igérjen a nép választott férjia? Adóreformot? Olyan adóreformot, amelyik még környérelenebbé teszi az adóprést? Azzal áll-

jon elő, hogy ósztól fogva újra emelni fogjuk a tisztek fizetését?

Az ember maga is elszomorodik, hogyha ezen a sok savanyu tényen végig tekint. Ilyen csüggedő rezignációval valóban jobb mesze elkertülni még azt a tájéket is, ahol a választók számon kérhetik a szegény elárult magyar haza sorsát. És még az sincs, hogy a nehéz helyzetben nagy emberek mutatnának iránynt és jó példát az apróknak. Azelőtt egyik politikai vezér a másik után kerestett a kerületében tartott beszámolókon alkalmat arra, hogy a közvéleményt tájékoztassa. Most ezek is, ki Klopódján, ki Pöstyénben mély hallgatásba merülnek. Ez ideig mindössze Apponyi készülődséről van hír, ez is csak közvetlenül a parlament megnyitásának küszöbén mondja el beszámolóját Jászberényben.

Magasabb ujjmutatás nélkül pedig bajosan találhatja el a szegény közkatona, hogy mit mondhat, mit nem mondhat, tapintatlanság és kellemetlenség okozása nélkül? Vagy talán még sem szabad föltenni a mai nemzeti többség tagjairól az önálló véle-ményi ekkora hiányt?

Valóban ilyen nagyfoku tapintat már erősen mameluk-izű volna s nem volna, illő, hogy ezzel gyanúsítsuk meg a nemzeti küzdelem volt bajnokait!

Kész a koalíció fúziója. Az osztrák sajtóban találják föl, mit főztek ki a magyar politikában és megtudjuk ez úton, hogy a fúzió ügye már elhatározott, befejezett dolog. Talán mire a parlament megnyílik, már nem is lesz pártkülönbség a koalícióban.

Ebben a bécsi hírbem nem az az elszomorító, hogy még ma is, a nagy nemzeti küzdelem után is, Bécaból kell megtudnunk, hogy a magyar politikával hanyadon vagyunk és hogy ma is a bécsi elektromosság mozgatja az egykori függetlenségi törekvések örököszeit. hanem az szomoríthatja el a legkonokabb koalíciós párt embert is, hogy most ismét a nemzet híre és tudta nélkül kovácsolnak egy politikailancot, amely az igazi függetlenségi elvek béklyóiban végződik.

Az alkut Andrassy Gyula gróf kezdte, Kossuth Ferenc folytatta és Apponyi Albert gróf közvetítette. És immár — határozottan beszél a bécsi lap — nincs ellent semmiben a koalíciós pártok között. Reakciós néppárt, elsatnyult függetlenségi párt és a tojastáncot járó alkotmány-párt egy kalap alá bujnak az alvó nemzet háta mögött. Csak azért hogy a hatalom sá-

vegét el ne veszték. Ez volt a jelszó. Kész a pakli, Bécsben ráis ütötték már a pecsétet.

A fúzió ötletét konkrét formában, mint ismeretes, legelőször Kossuth Ferenc vetette föl majus tizedikén Pécsért tartott beszédében. Maga a fúzió eszméje ugyan nem Kossuthtól ered. Még a pécsi beszéd előtt Andrassy Gyula gróf belügyminiszter kifejtette a függetlenségi párt vezére előtt, valamint privát beszélgetésekben, hogy a választási reform alighanem koncentrálni fogja a nemzeti pártokat a nemzetközi elemekkel és ezzel szemben idejekorán szövetséget kellene kötnie a függetlenségi és az alkotmánypartnak. Ebben mind a két miniszter egy véleményen volt. A néppárti csatlakozásról ezekben a beszélgetésekben még nem volt szó.

Ilyen kezdetleges stádiumban volt az ügy, mikor Kossuth Ferenc a nyilvánosság elé vitt a fúzió eszméjét. A fúzió gondolata mindjárt megragadta a kedélyeket, nyomban ezután ellentétes vélemények kerültek felszínre. Abban az időben ugyanis a függetlenségi párt egy részében és a mögötte álló sajtóban animorítás nyilvánult meg Andrassy Gyula gróf ellen. Ezen kívül a bankkérdésben is ellentét volt a függetlenségi párt és az alkotmánypart között.

Ezek az ellentétek azonban nem akadályozták meg azokat a törekvéseket, amelyek a koalíciós pártok összekapcsolását szorgalmazták és Kossuth Ferenc a megbeszélést ismét fölvetette. Kossuthot most már Apponyi Albert gróf is támogatta a fúzió kérdésében és a megbeszélésekbe belevonták a néppárt vezetőjét is, úgy, hogy már a nyár elején sikerült a koalíciós pártok vezéreinek a fúzió eszméjét megrögzíteni. Az erre vonatkozó elboratutumot a király elé vitték a tervezetet a király tanulmányozta, meghallgatta több vezérpolitikus véleményét és nemsokára felszólított a pártvezéreket, hogy terjesszenek elő részletes programot. Ez a program, amely szerint a pártok között fúziót létesítenének, már csaknem teljesen elkészült. A legutóbbi minisztertanácsban újtol attanulmányozták a program pontjait és Zichy Aladar gróf, a király személye körüli miniszter átvette a program tervezetét, hogy azt a királynak bemutassa.

A fúzió keresztülviteléért a napirenden lévő függő kérdések megoldása előtt tervezik. Az új program alapját a fokozatos fejlesztés eszméje adja meg. A függetlenségi párt — mondják — teljesen belenyugodott a katonai kérdések tervezett megoldásába. Különben a programnak ez a pontja teljesen elintézték a kérdések tekinthető. Független kérdés még a bank dolga, amelyről még sem a királynak nem a diak világos képet, sem magában a függetlenségi partban nem alakult ki teljesen a megoldás eszméje. Minden más kérdést, így első sorban a választási reform kérdését is, tökéletesen tisztázták, úgy, hogy a fúzió programja előtt immár alig vannak nehézségek.

Az adóreform.

VI.

Kétségtelen hogy az adóreform azokra, akik nem fognak a létminimum adómentelésének következtében az adófizetési kötele-

zettség alól felmenteni, adófelelőssel jár, mert a kereseti adó kulcsának leszállítása nem fogja pótolni azokat a terheket, amelyeket az adóalap új kiszámítási módja s az általános jövedelmi adó behozatala rejt magában. Az talán meglehet, hogy az államkincstár egyenesadó-bevételei husz millióval fognak csökkenni, mint ahogy azt a pénzügyminiszter kilátásba helyezte, de ez a husz millió ne téveszsen meg senkit. A létminimum adómentesítése folytán ugyanis 37 millió bevétel csökki el, tehát ha ebből az összegből a 20 milliót leszámítjuk, akkor még mindig 17 millió korona az az összeg, amely mind újabb adóterhek hárul az adófizetőkre. Az tehát igaz, hogy ha a létminimum adómentesítése meglesz az új törvény szerint, az államkincstár bevételei is csökkenni fognak 20 millió koronával, de azért azokra, akik adót fognak fizetni, a mai adónál 17 millióval nagyobb adóterhek jelent az adóreform.

Régi gazdasági elv az, hogy nem az adó sok, nem az adóterhek nehéz, hanem az adófizetők jövedelme kevés. Tehát nem az adóterhek kell könnyíteni okos, jó gazdasági politika mellett, hanem az adófizetők jövedelmét szaporítani s új bevételi és kereseti forrásokat teremteni.

Hogy az adófizetőnek mi a jövedelme s hogy ezt hogyan kell kiszámítani, az egy olyan problémája a nemzetgazdaságnak, amelyről már könyvtárakat írtak össze s az ellentétes nézeteket még sem lehetett kiegyenlíteni. Az adóreform, amelynek pedig gerincét alkotja az általános jövedelemadó, nem skrupulál, hanem azt lehet mondani a 9. §. szerint a bruttó jövedelmet vonja adó alá. „A jövedelemadó — mondja a javaslat — kiterjed az adózó egész jövedelmére, nem latolgatva azt, hogy a jövedelem egyes részei nem fakadnak-e esetleg a többi adók alól kivett bevételi forrásokból. Ennek a szarkalatos alapelvnek folyamánként a jövedelemadó alapjául veendő az a jövedelmi rész is, mely adómentes földbirtokból, hazból, iparvállalatból és más hasznathozható foglalkozásból, végül adómentes értékpapírokból származik. Énnélfogva tekintet nélkül arra, vajjon valamely jövedelemrész az adóztatásnál adó alá eszik-e, vagy sem, mielőtt az adóalanyal összefutó összegében a létminimumot meghaladja, a jövedelemadónál adó alá vonható.“

Ez mindenesetre nagyon kényelmes a pénzügyi kormány számára. Astarot, amely mindig éhezni, belezárt mindenbe s amit jövedelemadó alól a jövedelemadóról szóló javaslat 5. §. a mentesít, az részben nem jelent semmit, részben igazságtalan. Mert hogy a családtagoknak egymásközül ajándékaik és támogatásai, a gazdasági munkás- és eszelőpénztár által nyújtott segélyek, az 1907: XIX. t.-c. alapján élvezett betegségi segélyek és balesetbiztosítási járadékok, a nyilvános iskolák tanulóinak magántanításból, vagy eléle magánfoglalkozásból eredő keresete, ösztöndíja stb. mentes a jövedelemadó alól, az csak természetes. De a legfeudálisabb korszak hagyományai az, hogy adómentességet élvezzenek a fegyveres erőhöz tartozó, tényleges szolgálatban levő, vagy várakozási illetékekkel szabadságot tisztek, hadbírák, katonaoorvosok, csapatszámvevők és tabori lelkészek összes szolgálati illetménye, továbbá a nyugdíjazott, de helyi alkalmazásban álló tiszteket a nyugdíj betudásával megillető összes szolgálati járandóság. Akkor, mikor az állami tisztviselő adókötelesek, annak dacára, hogy a fizetésük kevesebb, mint a velük egyenlő rangfokozatban álló katonatisztéké s amikor az egész állami gépezet funkcionálása az ő vállukon pihen, míg a katonatiszték egyáltalán semmi produktív munkásságot béke idején ki nem fejtenek, igazán buta találat a többi adózással szemben, hogy egy adómentes kaszot teremtünk és tartunk fel, amely azonkívül is, hogy jövedelmét adófüllérekkel kapja, nem tekintni magát a nemzet tagjának, hanem egyenesen nemzetellenes. A javaslatok indoklása nagyon bőbeszédű, de egyetlen szóval sem tartja szükségesnek ezt indokolni.

A jövedelemadó, tehát a legfőbb állami egyenesadó, továbbá is kizárólag a polgá-

rok vállain fog nyugodni. Fokozottan szükséges tehát, hogy ezen jövedelmi állapotról az országgyűlés magának tiszta képet alkosszon. Az az egyenes-adóztatás, melyet a pénzügyminiszter mint IX. kötetet csatolt az anyaggyűjteményhez, nem jelent semmit, főleg nem bizonyítja azt, amit vele a kormány az adófelelősekre indokolt akart felhozni. Mert igaz ugyan, hogy nálunk adómorál nincs, de masutt sincs. A külföldön sincs. Wagner, a híres nemzetgazda azt mondja, hogy Németországban mindenki legalább tíz százalékat jövedelmének letagadja; Baxter az angol iparosok jövedelmének 16 százalékos korrekciót tart helyénvalónak, sőt Schippel szerint az angol jövedelembevallás a tényleges jövedelemnek csak a fele sőt az olasz bevallások szerint egy ügyvéd átlagos jövedelme 750 líra, egy orvosé 398 s egy közjegyzőé 587 líra. Nem is az a döntő, hogy a bevallás minő, mert rendszerint maga az adófizető sem tudja megállapítani a jövedelmét, de fontos, hogy a taxatív azart ne legyen inkvizitorius eljárás eredménye s ne brutális történjék.

Az államnak tehát éppen a jövedelem adó érdekében kötelessége egészséges jövedelem-politika folytatni. Nem szabad ugyan a meglévő állapotot gyökeresen felrogtatni, de gondoskodni kell bizonyos jövedelemag prosperitással biztosításáról s bizonyos jövedelmi forrásokat, amelyek túltengenek, minő pl. a hitelügylet, a kellő mederbe kell szorítani. Tehát részint jogi, részint gazdasági rendszabályokat kell életbeléptetni a jövedelem arányos elosztása érdekében, ami iránt eddig a kormányoknak érzékük nem volt, Nem szabad a tarsadalmat tisztán önmagára hagyni. Mert azt, amit a munkások megtesznek, hogy jövedelmüket fokozzák, nem tethet meg minden társadalmi osztály de ha megtenné, éppen nem válnék előnyére az államnak. És végre is a tisztek fizetés-emelése, a hivatalnokok fizetésrendezése, a törvényhatósági tisztviselők anyagi helyzetének javítása, stb., ami magában véve mind udvós, tulajdonképpen az adófizető polgárság zsebére ment s ha most ehhez még koronás adófelelőse is járul, akkor igazán itt az ideje annak, hogy a kormány végre erős szocialis programmal lépjen fel, mely ne csak adózatokkal járjon, mint eddigi alkotásai, hanem az individuális jövedelmeket általában növeje. Végre ne mindig az adózatoké legyen a hangoztassa, mint az adóreformnál is, ami kezd végre kímikus, sőt felhobotló lenni, hanem tegyen is valamit a nép jólétének emelésére s arra, hogy ez az adózatoké ne az általános elszegényedés forrása legyen.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. szeptember 3.

— Városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete f. hó 7-én hétfőn délelőtti közgyűlést tart a töl a kurai tanácskozóteremben. A közgyűlésnek kétségkívül legfontosabb ügye a városnépítés kérdése lesz, melyben a városnépítő bizottság f. hó 1-én délután tartott ülést. Ezen ülésből kifolyólag, miután az összes vállalkozók kötelező nyilatkozatot adtak arról, hogy korábbi ajánlataikkal a várossal szemben továbbra is kötelezettségben maradnak, — az építő bizottság javasolni fogja, a hogy Bóhn-féle pályadíjnyertes terv alapján, de a miniszteri rendelet figyelembe vételével, az adott 400000 korona építési költség keretében építtessék fel az új városháza. Az új költségszámítás szerint ez az építkezés kulcsig átadva 383000 koronába kerülne és így 17000 korona maradna fenn előre nem látható kiadásokra.

— A választási reform boszorkánykonyhája. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter tiszadcbi kastélyában rendkívül mozgalmas élet volt a nyáron, különösen pedig

az elmúlt napokban. A délvideki és dunántúli főispánok egy részének kivételével, az ország csaknem valamennyi főispánja megjelent esportonként a belügyminiszternél, hogy a választókerületek beosztása dolgában, a belügyminiszter utasítása értelmében végzett előmunkálatokról beszámoljanak. Augusztus második felében a felvidéki főispánok kaptak meghívást, 26-ka és 30-ka közt pedig az erdélyi főispánok voltak a belügyminiszter vendégei. A főispánjás befajeztével Hadik János gróf államtitkár járt Tiszadobon, akivel Andrássy összegezte a lefolytatott tanácskozások eredményét. Folyó hó 7-én a belügyminiszter visszatér a fővárosba, hogy a király fogadtatásánál legyen. Azoknak a főispánoknak jelentést, akik nem kaptak meghívást Tiszadobra, Budapestre fogja a miniszter meghallgatni. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a nyár elején rendeletben utasította a közigazgatási hatóságok feleit, hogy minden egyes törvényhatóságban kétféle konferenciát tartassanak a kerületek beosztása kérdésében: egyiket a közigazgatási főbispisztviselők bevonásával, a másikat pedig a törvényhatóságok helyi politikai kizemponthól vezető tagjainak az egyes kerületek orsz. képviselőinek részvételével. A konferenciák célja az volt, hogy a választójogi törvényjavaslat kiegészítője gyanánt a kerületek új beosztását előző kormányjavaslat várható következményeit, a helyi viszonyok legapróbb részleteinek mérlegelése mellett, előzetes kritika tárgyává tegyék. A konferenciák természetesen befolyással lesznek a választókerületek beosztására, melynek kivonatát eddig csak általánosságban állapították meg.

— Kinevezték az új állami tanítókat. A külterületi hat új állami elemi népiskolához a közoktatásügyi kormány Csillag Ferenc, Danits László, Fekete Nagy Ignác, Kréyer Gyula, ifj. Paszlovsky Kálmán és Temesváry Lajos okl. tanítókat nevezte ki tanítóul.

— Türelmes gyilkos. Már régen begyepesedett a kisteleki temetőben Simon Lajos napszamos sírja, akit négy év előtt, 1904. augusztus 22-én éjjel a vasúti töltésen meggyilkolva, vérbe-fagyva találtak. A csendőrség széleskörű nyomozást indított akkor a gyilkos kézkerítésére, de hasztalan. Négy éven keresztül a legkisebb nyom sem akadt, amely útbaigazította volna az igazság embereit. Már el is felejték a véres esetet, mely most egyszerre, hirtelen-váratlan ismét felszínre került. A gyilkos a napokban önszántából jelentkezett a kisteleki csendőrségnél és beismerte véres tetteit. A meggyilkolt Simonyi Lajos feleségét a gyászév letelevél felelőség vette a nálánál jóval fiatalabb Törköly László napszamos. Az új férj egy idő óta részeskedni kezdett, ami sok családi perpatvarra szolgáltatott okot. A napokban ismét berugott Törköly László, nagy családi jelenet lett ennek a vége, amelyről Törköly egyenest a csendőrségre sietett, ahol kérte, hogy tartóztassák le, mert ő és a felesége Majorosi Teréz gyilkolták meg négy év előtt Simon Lajost. Ő szerelmes volt a megölt napszamos feleségére és az is viszontszerette őt. Boldogságuknak azonban útjában állott a férj. Egyszer aztán összebezzéltek az asszonnyal, és elhatározták, hogy az embert elcsizik láb alól. Augusztus 21-én

este Törköly László beállított Simonéhoz s amíg az asszony férje karját fogta, ő egy baltával minden sző nélkül leütötte az embert. Amikor Simon a csapások alatt összesélt, felesége kést ragadott és azzal elmesztette a földön fetregő férjét törkát. Mikor aztán így végeztek az emberrel, a hullaját talicskára tették és az éj folyamán kivitték a vasúti töltésre. Aztán visszatérve a lakásra, felmostak a vértócsát és eltávolítottak minden arótlótnyet. A vallomás alapján, mely Törköly, mint mondta, lelkiismerete szavára tett meg, a csendőrség letartóztatta a gyilkos hazaspárt és foglaltatta őket Szegedre, az ügyesség bszállatba. Törköly felesége tagadja a gyilkosságot.

— A »Malbisch« estélye. A szegény-sorsú zsidó iskola gyermekeket segélyező »Malbisch Arany« megegyet gazdag és változatos műsor hangversenye a legteljesebb erkölcsi sikerrel zajlott le szombaton este a színházteremben, melynek nézőtere, bizonyosan az akkor volt tekinthető hőség miatt nem tett meg ez alkalomra annyira községgel, ahogy ezt a műsor vonzó erje, az előadás kitűnő volta és az a yagi siker is méltán feltételezhette volna. A műsort egy Gaal Ima kisasszony, Révész István és Imre, meg Fischer Margit műkedvelők játékát jóval főháló precízissal előadott nyitány vezette be, lelkes hangulatot kelteve és sok megérdemelt tapsot aratva, s ezt a mindvégig emelkedett hangulatot fokozta a Novobáczky Margit kisasszony által szinpadra természetű művészetet előadott monológ, mely után a budapesti vendégművész: Csánády Ima operatzenekőnő váltott ki lelkes tapsokat a Mignon és Trubadur operákól előadott egy-egy bijos danak tisztán, üdén csendő hangú előszóval, a mint Lászlódr. Vimos kiseri zongorán, diszkrétan simula hozza zenekiserletet a művésznek nem nagy terjedelmű, de künön ismászott hanghöz. Fenyvesi Adolf dr. ferus kacajt keltő, humoros és szórakoztató felolvasása, majd László Vimos dr., Khrer József, Szemerey Zigmund és Közler Oszkár két magyar dala, melyet Bugyi Ferenc harmoniumkiserletével, lelkes hatást kelte énekeltek; zarta le a műsor első szakaszát, míg a második Stern Adrienn és Fehér Marika kisasszonyok szepen előadott négykezes zongorajátka vezette be, jól megérdemelt zajos tapsot aratva. Utának két leánya: Mócs Erzsike és Schiller Erzsike kisasszonyok adtak elő bijos közvetlenséggel egy parjelenet s az estélyt egészen stilszerűen fejezte be Révész István virtuoz hegedűjátka, melyet Gaal Ima kisasszony kiseri diszkrét zongorán — és a nagy női és férfi vegyes kar impozans hatást keltő wagneri szinidulója, melyet a műkedvelők zenekar kiseri bravuros játékkal. — Az estélyt kedélyes tancmulatság zárta be, mely reggelig tartott.

— Próbaszántás gőzekével. Sok gazda ember nézője volt augusztus 31-én, hétfőn délelőtt, a gazdasági egyesület kezdeményezése folytán az első magyar mezőgazdasági géppár által, új egygéprendszerű gőzekével Zsoldos Ferenc nagynyomasi földjén rendezett próba szántásnak. A bemutatott gőzeké kitűnő, kifogastalan munkát végeztek és a hozzáértők nyilatkozata szerint mindazt egyestől magában, a mi új találmány mostanában a gőzekéket tökéletesíteni igyekezett a éppen ezért működése mintaszerezéknél mondható. A bemutatott gőzeké eredeti rendeltetése az volt, hogy innen közvetlenül a próbaszántás után, ugyancsak bemutatás végett Gyöngyösrre szállítják. Azonban annyira megtetszett a munkája az itteni szakköröknek, hogy a gazdasági egyesület megalkudta és meg is vette, mindjárt Szentesen is tartotta a gőzekét, hogy itt megfelelő díjazásért

a munkáját igénybevenni akaró gazdák rendelkezésére bocsassa és a gőzeké — mint a gazdasági egyesület tulajdona, már munkába is állott nála. Legközelebb a gazdasági egyesület elnöksége közhírré fogja tenni a feltételeket, melyek mellett így szerzett gőzekével mélyszántást vállal.

— Halálhöz. Mély részvétellel értesülünk a gyász hírről, hogy Lédere Lipótné, Lédere Lipót városi fogyasztási adókezelő felesége folyó hó 1-én, három heti kínos betegség után, élete legszebb deledőkorában meghalt. A viruló egészséggel fiatal asszonyt gyilkos betegség támadta meg, mely vérmérgezést idéve elő, férje és négy kisgyermek leánya mérhetetlen fájdalomra, megöltte. A városzerte családjaért való faradhatatlan munkásságáról ismert derék nő temetése ma délelőtt 10 órakor lesz a Petőfi útcái gyászhatóll.

— A tápéi templom műemlék. Mielőtt a tápéi templomot átalakítanék és kibővítenék, az ottani plebánus megkérte Szeged város mint kegyúr tanácsát, hogy a templomot vizsgálta me a műemlékek országos bizottságával, mert az, mint műemlék, esetleg fentartandó. A templomot Széhló Ottó, a műemlékek országos bizottságának második építészé meg is vizsgálta és a vizsgálat eredményét Foszter Gyula báró most közzölte Szeged polgármesterével. Az eszközölt vizsgálatról szerkesztett jelentést és a fővételek értelmében a tápéi templom csúcsos stílusú szentélye, melyben a mészréteg alatt középkori falfejtmények is lapanghatnak, mint műemlék, fentartandó. A hajó és a sekrestye, mint művészeti értékkel nem bíró újabb részek, a kibővítés céljából lebontandók. A műemlékek országos bizottsága kéri Szeged polgármesterét, hogy a templom kibővítési tárgyalása alkalmával a szentélyt környező részek helyszínrajzát küldje meg, hogy az új templomhajónak fentartandó szentélyrészhez leendő legmegfelelőbb hozzáillesztés tekintetében szükséges utmutatással szolgálhasson.

— A világ gabonatermése. Most tette közzé a földművelésügyi miniszter azt a kimutatást, mely felőlül az egész világ gabonatermésének és a szükségleteknek a statisztikáját. A terjedelmes munka általános része foglalkozik az idei természettel és konstátálja, hogy ez az estendő nem felelt meg egészen a várakozásnak. A búza terméke eredménye a múlt évi végleges eredményétől alig különbözik. A különbség mindössze — 6,28 millió métermáza. A gabonatermés összes terméshozama az 1907. évhez viszonyítva, mintegy 98,59 millió métermázával nagyobb; a búza szemben a múlt évvel jóformán teljesen egyenlő, azaz csak 6,28 millió métermázával és a rozs 83,36 millió métermázával kisebb, Nagyobb a tengeri-termes 67,41 millió métermázával, tovább nagyobb az arpatermés 21,11 és a zabtermés 49,96 millió métermázával. Ezek után a miniszteri kiadvány azzal a kérdéssel foglalkozik, vajjon a folyó estendőben a világ-termes képes-e a világ kenyér szükségletét kielégíteni. Ez megállapítható, ha a fogyasztás és a vetőmag szükséglet mennyisége felől tájékozást szerzünk. Erre vonatkozólag a következő adatok vehetők zsinórmentül: Az 1908—1909. évről nézve mutatkozik szükséglet 8884,35* búza, 423,02* rozs, 322,65* árpa, 554,53* zab és 953,26* tengeri, — millió métermázában számítva. Összesen 137,71 millió métermáza. Mint, hogy tehát az összes termés körülbelül 8 ezer 161,07 millió mm., a készlet pedig 81,81 millió mm., ennélfogva a 137,71 millió mm-ra tehető szükséglet látszólag teljesen fedezve van, illetve a termés és készletekből a fogyasztási szükséglet megfelelő ki-egyenlítést nyerhet. Ezzel kapcsolatban áll-

jon itt néhány adat, mely Magyarország ez ideli fölélegét szemlélteti. Az ország termelőháza gyarantát az augusztus 15-ki adatok vannak beállítva, amelyet annak idején részletesen ismertettünk. Magyarország (Horvát és Szlavonorszagokkal) ez évi gabonaszükségletét a felesleggel (készletekkel) együtt megközelítőleg becsülhetjük: Fogyasztási szükséglet: búza 30—32, rozs 9—10, árpa 10—11, zab 10—10,5, tengeri 43—44 millió méterma; maradna felesleg: és esetleg a jövő évre fenmaradó készlet: búza 12—13, rozs 3—4, árpa 2—3, zab 1,5—2,2, tengeri 0,5—1,0 millió méterma. A gazdák kezén tényleg kimutatható készlet volt méterma-számban 1908-ban: búza 718.092, rozs 119.781, árpa 187.494, zab 246.985 és tengeri 617.872 méterma.

— **Megdülték, mert kocsiira állt.** Mult évi március egy vasárnapján Bakó Illés és Miskolczi Lajos dorozsmai gazdák a Huszar-féle korcsmában mulattak. Hamarost be is rugtak, mókáztak, fogadtak. Így Bakó Illés azt mondta, hogy ő csinál olyan hecet, amilyent még nem látott Dorozsma. A hecc abból állt, hogy felkapott Miskolcziinak a korcsma előtt álló kocsijára, kihívatta a gazdát, aztán kacagva a lovak közé csapott és elhajtott. Miskolczi fia, Mihály két legénytársával ekkor éppen a korcsmához ért s az apja javszékelyesét hallotta, hogy elvitték a kocsi-lovat. Nyomban a kocsit, utat futottak s a község végén be is érték azt, mire lerángatta a kocsiról Bakót, addig ütdték-verték, míg csak mozdulni bírt. Erre otthagyták vérében és visszahajták a korcsmához. Bakó Illést az azon járók hazavittek a lakására, ahol néhány órai kínolódás után, a szenvedett sérülések következtében meghalt. A szegedi esküdtszék, mely az ügyet tárgyalta, Miskolczi Mihályt és két legénytársát egyenként másfélvi börtönrre ítélte. Az ítéletellen semmisségi panaszt nyújtottak be, melynek most a kúria anynyiban helyt adott, hogy az elítéltek büntetését 5—5 hónapi fogságra szállította le.

— **Leszerelés a nagy gyakorlat után.** Hadügyminiszteri rendeletek nyomában vajmi ritkán szokott öröm, vagy meglegedés fakadni. Most az egyszer azonban, úgy látszik, mégis csak akadt kivétel. Egy nagy pecsétes írás ment szét az összes gyalogsági ezredekhez s amint kitudódott, hogy mi van a hivatalos írásban, nem kis öröm és vigaság keletkezett a katonák között. Hogy is ne örülnének a derék öreg bakák, akik három évig húzzák az igát, csak a prófutot és viselik az anygalbort, amikor azt jelenti a Bécsből érkezett nagy levél, hogy az idén kéthéttel hamarabb szabadulnak meg a gyöngyölete-től, mint rendszeren. A hadügyminiszteri rendelet ugyanis úgy intézkedik, hogy a fegyvergyakorlatok végével azonnal szabadságot kell a legénységet. Természetes dolog, hogy ez a rendelet öszinte örömet kell a nagygyakorlaton izzadó öreg bakák között, akik csak október elsejére számolták a szabadsulat.

— **Értesítés.** A Magyarország Munkások Rókkant — és Nyugdíjgyelete 208 ik szentesi főközpontára szeptember havi befizetési napját f. hó 6-án d. e. 9—12 óráig tartja meg az ipartestület házában. Ugyanakor új tagok is felvétetnek. Fél 12 órákor pedig választmányi ülés tartatik, melyre a választmány tagjait az úton tisztellett meghívom. Varga József elnök.

• **Gieszhüblí vizet igyunk.** Az abnormálisan rekkenő nyári hőségben nem lehetnek eléggé óvatosak az ivóvíz dolgában. Jégbe hűtött vizre szoktatunk, pedig tapasztalati tény, hogy ilyen rekkenő hőség idején, eltekintve attól, hogy könnyen gyomor vagy bélkavarást kaphatunk tőle, a jégbe hűtött víz inkább iszasztó, semmint hűsítő hatású. Kitűnő jó és minden nyári betegség ellen bevált preventív óvószert a hűsítő azonban a természetes savanyú ásványvíz s ezek közt is egyik legkitűnőbb, le-

gegészségesebb ital a gieszhüblí viz, mely Szentesen, mindenkor friss töltésben Eisler Laos csemege és fűszerkereskedésében (Kozsuth-er) kapható.

Meglepi a szülőket.

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt gondolkóiban szenvedő gyer-

meküknek **COTT-féle Emulsió** adják. A feltűnő gyorsan gyógyítja és izmosítja a gyermeket, erősíti a csontokat és elősegíti fejlődését. Ez a rendkívüli hatás valóban csak ilyen kiváló szerrel érhető el. A SCOT csakis elsőrendű alkatrészeket tartalmaz az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásaiban fölülmulhatatlan és nemcsak fiatal és öreg ember, hanem még a halálközszóben hitt gyermek is könnyen emésztí.

Az Emulsió véserálásánál SCOTT-féle módszer végyéti — a balhat — kérték figyeembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 30 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Iskolai értesítés.

A református elemi iskolában a beiratások szept. 1—5 napján d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig eszközöltetnek, meg pedig a fiúk a központi fiúiskolában a leányok a központi leányiskolában írtatnak be.

Figyelmzettetnek a szülők, hogy gyermeküket a beiratási napokon anynyival inkább beírassák, mivel ellenkező esetben a törvényes büntetés alá esnek.

Ugyanezen napokon írtatnak be az ismétlő tankötelesek is.

Az iskolai év ünneplés megnyitása hétfőn, szept. 7-én, d. e. 8 órákor tartandó isteni isztelettel kezdődik, melyen az összes iskolai növendékek részt vesznek.

Az egyháztanács 84—908. sz. határozatából folyólag egyuttal felkérretnek a szülők, hogy az iskolai beiratás alkalmával nagy reformátorunk Kalvin János születésének 400 évfordulója alkalmából Genfben felállítandó szobra költségeire kikli az ő tehetsége, anynyi viszonyaihoz képest adakozni sziveskedjék; szeme előtt tartván az írás szavalt: „Kiki amint elgondolta szívében, úgy cselekedjék, nem szomorúságból, vagy kényszererzésből, mert a jókedvű adakozót szereti az Isten és mert „Az Isten az ő hatalmaasága szerint megselekedheti, hogy a ti jó kedvetekből való adakozásoknak hasznati reátok térjen II. Kor. IX. 7—8.

A beiratás helységeiben perselyek leszenek kitéve, melybe a egyes adakozók filéreiket elhelyeztetik.

Iskolai Igazgatóság.

Felolós szerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**
Kiadótalajdonos: Szentes és Vidéke” nyomda.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller

egy régiógnak bizonyult hatásos, mely már több mint 37 év óta legjobbnak, fájdalomcsillapító szernek bizonyult küszövények, csizmái és meghűlések..... néd, betörésölés képpen használva.....

Figyelmzettetés. Silány hamisítványok miatt bevasárlaskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K. 1.40 és K. 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török Lószet** gyógyszereszmél, Budapest.

De Richter gyógyszerüzára az „Arany oroszlánhoz” Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kegyelvet arcát. A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szára nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcbőrét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedüli siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-crém-jével elért (különösen Francia és Németországban) sok embert arra bírt, hogy ezt a világhírd, a rtalmatlan és az arc minden tisztátlanasága (szeplo, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szeret utanoazzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem bízza, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. — Ovakodjunk tehát arcunkat mindenfélelevel kegyeneti és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépitésére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírd szépitőszert a Földes-s-féle Margit-Crème, mely már 4—5 napi használat után teljeseen átalakítja az arc bőrt, eltünteti a szeploket, májfoltokat, kiütéseket, bőrratkát, miteszert, arc és kéz vörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifju lesz s amellett a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Egy tégyel ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsás és krém színben, 1 korona 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárban, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyeneen a készítőnek így címzeve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad. 5—2 A.

FŐRAKTAR SZENTESEN:
Bozóky György, Ifj. Várady Lajos,
Derecskey Mihály, Várady Lajos,
gyógyszereszmél.

Mielőtt
járnál, vagy szállít...
KÖLCSÖN
kérték díjtalanul prospektust.
MELLER L. EGVED
BUDAPEST,
IX. Lószet-utca 7.
Telefon: 46 81